

EKEBRÄNNA eller ELNABYGGET.

Detta är en något märklig by, inte endast för att den har två nästan lika mycket använda namn, utan också för att där i mer än 200 år funnits gästgivaregård i byn. Gästgivaregården har under olika tider åtminstone varit verksam i två av gårdarna.

Gästgivaregård hade funnits i Våxtorps by i slutet av 1600-talet, men den brann ner 1699. Gästgivaren i Våxtorp hette JÖNS i kyrkoböckerna benämnd Gästgivare Jöns med hustru Susanna Månsdotter. De närmaste åren efter branden fanns Gästgivaregården kvar i Våxtorps by med ovannämnda gästgivarpar, men senast 1716 har den nog blivit flyttad till Elnabygget, för nu kallas Jöns för trädgårdsmästare på Vallen, en syssla som han hade haft förut.

I 1729-års landsbeskrivning omtalas att Ekebräna är på 1 mtl. storlek och att det fanns tre gårdar i byn.

Aboarna hette Jeppe Persson, Johan Gudmundsson samt att den ena gården brukades av hustrun och barnen till Olof Persson som var död. Dessutom omtalas att byn, liksom grannbyn Nordanå ägdes av Prosten JÖRAN WARBERG. (Denne var son till kyrkoherden i Östra Karup, Nils Arwidsson Warberg).

Omkring 1740 uppträder stiftaren av Krapperups fideikommiss PETER GOTTHARD von KOCKEN som köpare av flera byar inom Våxtorps socken. Både Ekebräna och Nordanå kom nu under Krapperups ägo.

Exakt vilket år som gästgiveriet kom till Ekebräna går ej att utröna, men 1729 fanns det här. På vilken gård som först var gästgiveriet är också omöjligt att med bestämdhet säga. Den förste av arrendatorerna som i kyrkoböckerna benämns för gästgivare är PER CHRISTENSSON. Efter honom är det sedan först JÖNS MÅNSSON som är omtalad som gästgivare.

Vi ska nu försöka att följa gårdarna och deras brukare, det är ganska lätt, för släkterna stannade i allmänhet på samma gård i flera generationer. Givetvis kan brukarna ha bytat gård med varandra, men det är mindre troligt.

A.

Det fanns alltså tre gårdar i byn, men de var inte lika stora. Denna gård som vi kallar A. var på 1/2 mtl. de båda övriga var på vardera 1/4 mtl. Denna gård låg vid denna tid längst i väster inom byn.

(Citz) Ake Jeppesson är den förste som vi hittar som brukare. Dennes dotter gift med Olof Persson blir nästa brukare. Olof dör dock redan 1714 och det blir änkan och barnen som brukar gården. Men barnen gifter sig och flyttar hemifrån, när så yngste sonen Gudmund dör endast 28 år gammal, blir det skifte av arrendator. Året är nu 1740, ungefär samtidigt med att byn får annan ägare. Ny arrendator blir nu PER CHRISTENSSON med familj. Denna familj kommer från Hishult. Per Christensson är också den förste som i kyrkoböckerna kallas gästgivare, och vi vet nu var gästgiveriet fanns vid denna tid. Per Christensson dör 1794 och hade under sin levnad varit gift tre gånger. Han hade tillsammans med sina tre hustrur producerat minst ett 15-tal barn. Gården hade han överlåtit till sonen Kjell Persson redan omkring 1785. Om denne också var gästgivare är okänt. Kjell Persson stannar kvar på gården till omkring 1810 då han köper en gård i Jonstorp. Gården övertas nu av dottern Pernilla och mågen Nils Jönsson från Kroghult. Om dessa var gästgivare är också okänt. Kjell Persson dör 1831, dödsorsak, ihjälfrusen, det hände i mars månad. Nils Jönsson hade övertagit gården 1810 och betecknas 1827 som utfattig, han har troligen vid denna tid någon kontrovers med baron Gyllenstjärna, familjen flyttar och vi får nya arrendatorer på gården.

Det blir JÖNS MANSSON med hustru ELIANA HOLMGREN som blir nya brukare. Dessa blir också gästgivare. Har möjligen gästgiveriet varit på gård B. under mellantiden? Gästgiveriet är i varje fall nu åter på samma gård som tidigare Per Christensson brukade. Både Jöns Månsson och hustrun var födda i Tossjö socken, men familjen kom närmast ifrån Örkelljunga socken. Omkring 1840 övertar sonen Nils Jönsson gästgiveriet. Nils Jönsson var gift med Christina Ifvarsdotter, en syster till Carl Ifvarsson. Nils Jönsson dör 1871 och enär familjen endast hade döttrar så blir det nu dottern MATILDA gift med JANNE BENGTSSON från Pershult som blir det nya gästgivarparet. Efterhand blir det sonen Hjalmar Johansson som blir ny gästgivare. Tiderna hade nu förändrats, med tiden blev det olönsamt att driva gästgiveri, kundunderlaget blev för litet. Under krigsåren på 1940-talet lades gästgiveriet ner och en mer än 200-årig gästgivartradition gick i graven.

Gården finns ju dock kvar som jordbruk ännu. Efter Hjalmar Johansson övertogs gården av Bertil Nilsson. Denne sålde senare gården till Rune Brorsson. Rune Brorsson med familj brukar ännu den gamla gästgivaregården och har dessutom köpt till en del mark ifrån gårdarna i Nordanå.

B.

Denna gård brukades i början av 1700-talet av JEPPE PERSSON och hans hustru Sissa Gudmundsdotter XX. Sissa var född i Ränneslöv. Någon gång i slutet av 1750-talet övertar sonen NILS JEPSSON med hustru Elna född i Tobo. Omkring 1778 överlåter de gården till dottern Kerstin och mågen Nils Andersson, men Nils Andersson dör i rödsot 1790. Änkan Kerstin gifter om sig med MAGNUS JONSSON från Tobo. Det är troligen under denna tidsperioden som gästgiveriet är förlagt till denna gård. Det finns inga uppgifter om hur länge Per Christensson på gård A. var gästgivare. Teoretiskt kan gästgiveriet ha blivit flyttat därifrån redan på 1750-talet och sedan kanske inte återkommit dit förrän omkring 1830. En tidsrymd på 80 år som är osäkert.

Omkring 1820 övertas gården av Magnus Jonssons son JOHANNES MAGNUSSON och dennes hustru Ingrid eller Ingjerd från Nissabygget. Omkring 1857 övertar dessas son BENGT JOHANSSON gift med Bengta Bråddesdotter från Hallahuset. Bengta dör 1865 och Bengt gifter om sig med Maria Persdotter från Våxtorp Nr 6. 1887 övertar så deras son Nils P. Bengtsson gift med Elna Nilsdotter till Nils Broddesson. 1920 övertar sonen BIRGER NILSSON med hustru Ruth. På 1950-talet när Krapperup säljer ut gårdarna köper Birger endast husen, huvuddelen av marken överförs till gård C. Efter makarna Nilssons frånfälle är det barnen som ömt vårdar de gamla byggnaderna, de äldsta delarna kanske från 1600-talet. Som synes är det minst 7 generationer ur samma släkt som varit brukare eller bosatta på den gamla gården.

C.

Denna gård låg ursprungligen längst i öster, men efter gård A:s flyttning i början av 1800-talet kom den att bli den mittersta av gårdarna.

1729 hette brukaren JOHAN GUDMUNDSSON gift med Ingier Sjönnasdotter. Troligen hette brukaren och fadern till Johan, Gudmund Bengtsson. Johan Gudmundsson dör 1748, samma år gifter sig dottern Kierstin med Sjönn Månsson. Detta äktenskap blir inte gammalt, ty redan 1750 dör Sjönn, endast 28 år gammal. Änkan Kerstin gifter om sig med NILS MICKELSSON. Hustrun dör och Nils Mickelsson gifter sig med Sigrid Persdotter. När även denna hustru dör, gifter han sig nu med Boel Månsdotter från Ränneslöv. 1788 dör Nild, nu gifter änkan sig med en PER PERSSON.

Omkring 1819 blir det Pers och Boels dotter Kjersti och hennes man BENGT JÖNSSON från Stackarp som blir de nya brukarna. Hustrun dör 1843 och Bengt gifter om sig med Christina Bengtsdotter från Veinge.

Omkring 1855 blir det åter nya brukare på gården då CHRISTIAN BENGTSOHN från Örkelljunga socken gifter sig med dottern Johanna. Omkring 1882 övertar i sin tur deras son JOHAN CHRISTIANSSON med hustru Elice Persdotter gården.

1924 blir HJALMAR och SIGNE NILSSON arrendatorer på gården. När vi sedan kommer fram i mitten av 1950-talet och gårdarna försäljs blir den ägaren MALTE KARLSSON med hustru Nuvarande ägare är sedan 19 STIG ANDERSSON.

Något belägg för att även denna gård skulle varit gästgivaregård under någon period har inte gått att finna, men skjutsskyldighet för gästgivarskjutsar har det däremot troligen funnits. Skyldighet att hålla gästgivarskjuts åt gästgivargården i ELNABYGGET har ingått i många både köpe- och arrendekontrakt, inte enbart för kronohemman utan även många av Wallens arrendegårdar.

TORPLÄGENHETER.

EKEBRÄNNA SKOGSHUS.

1778 är Ekebränna skogshus omnämnt, och beboddes vid denna tid av PER HANSSON m.h. ELNA BENGTSDOTTER. De fick tillsammans 7 barn varav den äldste dog endast 4 mån. gammal. Två barn Sven och Bengta dör i rödsot 1783, 1 och 6 år gamla. Rödsoten kom att bli familjens öde, ty 1790 dör båda makarna i den fruktade farsoten. Hustrun dör Nyårsdag och mannen dagen därpå. De tre överlevande barnen, Sissa 11 år, Bengta 5 år och Sven 2 år blir nu utacorderade i olika hem i socknen. Troligen blir de utbjudna till den lägstbjudande. En äldre piga var också bosatt på torpet vid namn Pernilla Hansdotter, möjligen syster till Per. Det finns rester efter ett torp långt öppe i Krapperupskogen, om det är rester efter detta eller ett senare omnämnt torp med namn:

HUMLAHUSET.

Detta hus eller torp är första gång omnämnd i kyrkoboken 1830 då PEHR LARSSON med hustru Pernilla Jönsdotter och tre barn flyttar hit ifrån Brännehag.

Om detta är en helt ny bosättning eller det möjligen kan vara så att Skogshuset på nytt har blivit bebott. Det är nu 40 år sedan den förra familjen bodde här och husen är säkerligen fallna eller rivna. Detta är en fråga som inte med säkerhet går att besvara.

Båda makarna dör 1851, de betecknas som fattighjon i kyrkoboken, barnen flyttar bort och torpet överges. Det är senare ej nämnt i kyrkoboken.

AHUSET.

Detta torp är första gång omnämnt i 1826-31 års husförhörslängd. Det beboddes då av BENGT ANDERSSON med hustru Nilla Persdotter. Båda makarna födda i Örkelljunga socken. Hustrun dör 1841 och Bengt 1847. Men dessförinnan hade det kommit nya familjer, 1842-43 bodde Anders Svensson med familj här, 1844-45, Eric Jonsson med familj. 1847 kommer Sockenskräddare LARS JÖNSSON med familj, denna familj stannar till 1852 då avskedade båtsmannen JOHANNES TROEDSSON LIND med hustru flyttar in. Dessa stannar till 1874. Nu kommer familjen BENGT NILSSON, denna familj bodde kvar ännu 1895.

Utmed gamla Kristianstadsvägen, strax väster om Rune Brorssons gård låg en gammal låg stuga, det var en s.k. undantagsstuga till gästgivaregården. Den brann ner till grunden på 1960-talet, HUGO GUSTAVSSON bodde i stugan vid tillfället.

SKOGVAKTARHUSET.

Detta är ett hus eller torp som omväxlande har kallats för Nordanå hus eller Skogvaktarhuset, vid ett tillfälle även för Ekebränna Skogshus. En teori kan väl vara att detta är en föregångare till HALLAHUSET. Även Hallahuset har vid något tillfälle blivit omnämnt under Ekebränna. Några exakta bygränser fanns inte förr utan dessa torp låg på den samfälliga utmarken.

Skogvaktarhuset är första gång omnämnt 1766 och beboddes av NILS PERSSON med hustru Anna Gudmundsdotter. Nils Persson dör och i 1799- års längd har det kommit ny familj PER INGVARSSON m.h. Nilla .

I 1808-års längd kallas det nu för HALLAREHUSET och är omnämnt under Ekebränna. Det bebos nu av IFVAR JÖNSSON från Bastena m.h. Kjerstin Persdt. f.i Örkellunga.

~~XXXXXX~~ Familjen flyttar omkring 1815 till Karup.

Vi går nu till 1826-års längd. Där är det nu under Nordanå och kallas NORDANÅHUS eller HALLAHUSET. Ny familj är nu BRÄDDE PAHLSSON m.h. KARNA ERICSDOTTER. Brädde var född i Gråmans-torp i Skåne medan Karna var född i Långhult. Familjen kom närmast ifrån Arhult. Bräbde anges vara krympling.

I 1848-års längd står angivet Nordanå nya Kvarn Hallahus. Brädde anges nu vara född i Perstorp. Detta är första gång Nordanå Kvarn omnämns.

1858 tar Brädde undantag på torpet och sonen NILS BRÄDDESSON m.h. Peternilla Olsdotter övertar torpet.

Nordanå kvarn bebos nu av familjen NILS PÄLSSON .

Brädde Pålsson dör 1870, Karna 1866.

1891 övertas Hallahus av sonen JOHANNES NILSSON m.h. Johanna Sofia Kristiansdotter och Nils Bräddesson tar undantag.

NORDANÅ QVARN bebos ännu 1895 av NILS PÄHLSSON m.h. Stina Bengtsdotter.

Torpet ATORP i Nordanå.

Detta torp anlades 1863 av NILS SVENSSON med familj. De hade förut haft ett litet torp i Ydermossa. Lyckan blev inte långvarig ty redan på hösten samma år dör Nils. Hustrun och barnen brukar torpet några år. När även änkan dör 1867, blir det byte av torpare. JOHANNES ANDERSSON från Ballinge med familj kommer. Ännu 1895 bor Johannes Andersson kvar, hustrun hade dött 1893.

Den siste gästgivaren i Elnabygget.

Gästgiveriet i Elnabygget upphörde på 1940-talet. Att det upphörde just då hade flera samverkande orsaker, dels den siste gästgivarens (Hjalmar Johansson) höga ålder, och någon efterträdare ej fanns. Dels hade förutsättningarna att hålla gästgiveri mitt ute på landsbygden radikalt förändrats under de sista åren.

Under flera år hade gästgiveriet inte haft något större kundunderlag utom vid vissa tillfällen såsom marknadsdagarna i Våxtorp, vår och höst, då marknadsknallar och marknadsbesökare oftast stannat till för en bit mat eller en öl på vägen till eller från marknaden.

Ett annat tillfälle var de årligen återkommande skogsauktionerna som hölls i Elnabyggets skog. Dessa auktioner samlade alltid många spekulanter och besökande, då främst utifrån den skogfattiga slättbygden. "Udböjderna" som slätborna vanligen kallades av folket uppe i "Skoböjden", hade haft lång väg till auktionen, behövde ofta både förtäring och något som värmdes innanför västen. Samma blev ju förhållandet om någon eller några vedlavor ("bunkar") inköpts och senare skulle transporteras hem. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

En populär och mycket värmande dryck var kokt öl.

Gästgivarens specialitet var en blandning av 2 öl och en porter. Den som förmådde konsumera en sådan mängd varm dryck hade nog värme i kroppen för en lång färd i vinterkylan. Den svenska rusdrycksförordningen gjorde dock att gästgivaren endast fick servera klass I-öl, gästgivaren fann dock på råd att kringgå detta, han lade flaskorna i vatten så att etiketterna lossnade och korkarna som också var stämplade byttes ut mot andra. De utbytade korkarna bar han sedan och gömde långt upp i skogen, där enligt uppgift låg korkar som en jättelik myrstack.

Hamnet på gästgiveriet i Växtorp har följande omst.
En fläkt från 1600-talet.
Torsdagen den 12 januari 1989

De återställer gästgiveriet Elnabygge En fläkt från 1600-

ELNABYGGET: Den stenbelagda, fyråriga gårdens planer har nåtts av åtskilliga fötter och hästar. Inne i krogstugan tittar fortfarande de färgglada ansikten, som pryder väggarna, ner på gästerna. Allt andas den tid då gästgiverirörelsen blomstrade.

Vi gäster för ett par timmar den frilångade gården Elnabygge i Ekshärads sydväst om Växtorp, vars äldsta delar från 1600-talet utgörs av en ryggåstuga. Det var i samband med att gästgiveriet i Växtorp brann ner till grunden år 1899, som Elnabygge och ytterligare två granngårdar i Ekshärads klades att hålla gästgiveri skjutshäls. Ett uppdrag, som troligen sedan alternerade mellan gårdarna. Av dåtidens gårdar återstår i dag endast Elnabygge i sitt ursprungliga skick. Det enda som avviker från 1700-talsbilden utvändigt är plåttaken, som lagts ovanpå de gamla halmtaken.

Ekshärads har liksom angränsande byar sedan urminnes tider tillhört Krupperups fideikomiss. År 1955 avyttrade Krupperup alla sina arrendehemman i Växtorps socken. Den siste arrendatorn på Elnabygge, Birger Nilsson, passade då på att fruköpa den gamla gården med tillhörande tomt. Efter makarna Nilssons frånfalle har de fem barnen övertagit skötseln av den historiska gården, som i dag är känd som byggnadsminne.

Sonen Helge Nilsson och hans sambo Anna Åkerdahl tar emot och vi träder in genom porten till den stenhälsedgång, som skiljer mangårdsbyggnaden från själva undantagsstugan. I dörrarna måste man böja över sig på nacken för att slippa en källsinn med dörrfodret.

Skilt från gästgiveriets privata boendel ligger själva gästgiveriet, som utgörs av en serveringslokal och ett mindre sovrum. De vackert målade vägghälsena i serveringslokalen plockades en gång i tiden ner för att återuppföras som en krogstuga på länsmuseet i Halmstad.

Med hjälp av färgfoton från museet i Halmstad har Helge Nilsson sett till att gästgiveriets serveringslokal på Elnabygge återställs i sitt ursprungliga skick. Anna Åkerdahl, konstnär till vardags, återger väggarna sina ursprungliga bilder av fyra kvinnor och lika många män, jämte vinrankor, vadstenar och fjärlar och urnor. Den gamla målningen från år 1762 föreställde de fyra stånden adel, präster, borgare och bönder. Över porten, som ledde in till detta utskänkingsrum stod att läsa följande tänkvärda ord: Herren bevarar din ingång och utgång från nu till evig tid.

Till och från

Till och från har jag hållit på med detta målningsarbete under de senaste två åren. När jag är färdig skall krogstugan se ut på samma sätt som den gjorde då gästgiveriet blomstrade här.

Det säger också Åkerdahl. För henne är Elnabygge något av en idyll. Där hon ibst skulptura kan finna inspiration för sitt konstnärliga skapande.

Gästgiveriepoken på Elnabygge tog slut för ca 150 år sedan. Efter det och fram till nu utnyttjades själva krogstugan som förråd och redskapsbod.

Anledningen till att gästgiveriet upphörde var att granngården revs. Gästgiverirörelsen överflyttades samtidigt till en nyuppförd gård här i Ekshärads. Rune Brorssons nuvarande fästighet, berättar Helge Nilsson, som efter sin förestående

pensionering avser att utforska Elnabyggets historia.

När man träder in på den stenbelagda gårdsplanen till Elnabygge stöter man på åtskilliga spår från 1700-talet. Redan i portfodret möter vi av anickier med tapphåll i stället för spökar. Så även i de skräddade hjulkarna. En knepig upphängning av en hjulke över porten som ersätter en stolpe är en annan detalj.

Spåren från 1700-talet fortsätter inne i själva bostadshuset i form av inredningsdetaljer. Här försöker man verkligen slå vakt om och bevara det gamla som det var för 200-300 år sedan. Synknen Nilsson har verkligen lyckats i sin försats. Det enda som avviker är plåttaket.

För 20-30 år sedan lade vi på plåt för att bevara de gamla

halmtaken. Man kan kanske diskutera riktigheten i det. Den gången hade vi inte råd att lägga på nya halmtak, säger Helge Nilsson.

Allmän samlingsplats

Gästgiverigården var i äldre tider en viktig samlingsplats för ortsbefolkningen. Dit förledes sammankomsten, där hade kommunalkassören upphöjd av skatt och där hölls kalas och fester av olika slag. I Elnabygge stannade gärna Växtorps marknadsbesökare till då de var på hemväg.

För andra väglare var detta gästgiveriet en viktig hälsplats. Där kunde man få mat och dryck jämte logi. Skjutshäls var där också.

En av de långväga gäster som besökte gästgiveriet i Elnabygge var den franska revolutionsgeneralen Francisco de Miranda.

1700-talsmåningar återställs

Gammal kärlek får nytt liv

ELNABYGGET

På 1700-talet var den krigsbragade gärdens Elnabygget i Ekedrauna värdet om Västorp ett gästgiveri. Rummet där maten och spöken serverades var pryt med färgglada målning av fyra män och fyra kvinnor.

Desen togs på 1930-talet till muséet i Halmstad men nu har kopior målats och ramarat ser i dag maten ut som på 1700-talet.

Helge Nilsson och hans fyra syskon äger Elnabygget. Helges syster Anna Akersdahl har de senaste två åren på lediga stunder målat väggarna efter fotom av hur det såg ut för och nu blickar ett prästpar, ett adelspar, ett borgarpar och ett bondpar ner på den som vistas i rummet. De omges dessutom av vittnador, tjänlar och Västernarvorn.

Gästgiveriet i Elnabygget kom till sedan gästgiveriet i Västorp brunnit ner 1699. Tre gårdar i Ekedrauna äldes därefter att hälla gästgiveriet och skjutbhall. De nordiska krigens rasade och gästgiveriet och den ska nu kopieras till av nu både på den tiden betydelse

Snobliga Västernarvorn har Anna Akersdahl kopierat. Bild: militärtrupperns omgrupperingar.

HOLL GÄSTGIVERI EN MANAD VAR

De tre gårdarna i Ekedrauna höll i rollen gästgiveriet en månad i taget och därefter tog nästa gård över. Gästgiveriet var skryddiga att skjuta de treande vidare till nästa gästgiveriet i Laholm eller det i Orkestergården.

I Elnabygget utskänkningen stod följande på: vens att låsa ovanför ingången och den ska nu kopieras till av Anna Akersdahl. "Herren be-

vara din värd och ingång från nu till evig tid. 1702". En av de resenärer som använde Elnabyggets gästgiveriet var den vesterländske generalen och diplomaten Francisco de Miranda som segern ber—december 1763 reste i Sverige och Norge.

Om Elnabygget skriver han den 10 december: "Snabbt hästar och bra folk. Mycket goda vägar. Snö och snö och snö, vilket förspår en Västernarvorn väcka vid dessa ekar!"

TRAFIKEN VÄCKER FLICKA

Han kom från Laholm en vilket han skrev följande:

"Här sov jag. Träffade bra folk och en väcker flöjse flicka, som jag skänkte minna kyssar, snö brödet men fört nära. Avreste klockan 7 på morgonen i snö och mera snö."

En senida efterföljare till kvinnogästgiveriet och resenären de Miranda som säger: In i Elnabygget kommer alltid att lå se nästan samma syn som motte honom, tack vare Anna Akersdahls oljemålningar.

Text och foto:

JOACHIM KERPERNER

Anna Akersdahl och Helge Nilsson mål ingången till det som på 1700-talet var matstall i gästgiveriet.

NVA

Måndagen den 9 januari 1989

LAHOLMS TIDNING

Anna Åkerdahl har i två år målat rummets väggar så de ska se ut som på 1700-talet.

talet

Ur hans dagbok från den 10 december 1787 kan vi bl a läsa:

"Sov i den lilla staden Loholm. Träffade bra folk och en vacker tjänsteflicka, som jag skänkte minn kyssar, små bröst men intet mera. Avreste klockan sju på morgonen i snö och mera snö till Elnabygget och vidare till Örkellunga och Bålunge. Snubbs hästar och bra folk. Mycket goda vägar. Mycket vackra ekar. Men snön besvärar oss mycket."

Ja, det kunnat vara en resenär och kvinnoföraren, general de Miranda år 1787 när han var på väg till Kristianstad. Han rundade alltså i Elnabygget för att släcka sin törst i gästgiveriets krogstuga. En episk, som alltså tog slut för ca 150 år sedan. Men Elnabygget och dess krogstuga lever vidare.

HERTHA FRANTZ

Anna Ahersdahl och Helge Nilsson på Elnabyggets stenödda gårdsplan.

Anna Ahersdahl har till och från under två års tid sett till att gästgiveriets utskänkningsinnehåll återfår sina målningar från 1700-talet.